

107372

Åpent brev

til den norske kirkes primas, herr biskop Eivind Berggrav.

Herr biskop.

En håndfull norske prester har manet vårt folk til «å stå samlet i denne skjebnetunge tid for vårt land og folk. For Norge og Finnland mot bolsjevismen». Dette begrunnes med at «det gjelder, hvorvidt våre barn fortsatt skal ha en kristen opdragelse og en kristen skole. Det gjelder i det hele hvorvidt vi fremdeles skal beholde kristen tro, moral og kultur i dette land». Vår kirke har ca. 700 geistlige, våre 7 biskoper medregnet. Av denne store flokk geistlige var bare 26 blandt opropets underskrivere. (Geistlig betyr mennesker som er drevet av Geist, Ånden.)

Landets biskoper skulde ha et møte. En avis (Fritt Folk) skrev at det var en selvfølge at kampen mot bolsjevismen vilde bli behandlet av bispemøtet. Til dette svarte De, herr biskop, at «det krigspolitiske spørsmål som De nevner i Deres artikkel, har overhodet ikke foreligget for bispemøtet og er selvfølgelig ikke blandt de behandlede saker». For det første: Deres «selvfølgelig» er slett ikke selvfølgelig. Stadig kan det hende for møter av alle slags, at livsviktige saker kan komme etter at møtets program er lagt. Slike saker blir da behandlet «utenfor programmet». For det annet: De må, herr biskop, være meget sterkt «krigspolitisk» innstillet, når De kan finne noget «krigspolitisk» i opropets ord.

Saken gjelder om vårt folk skal stille sig til vern om kristendommen som er selve livsgrunnlaget for et folk. Den trues på det alvorligste

med komplett utslettelse. De skrev i Kirke og Kultur (1940, side 9) et meget langt og omsvøpsfullt brev til Finnlands erkebiskop. Av det brevet går iallfall den ting klart frem, at De selv fullt ut forstår, hvad bolsjevismen bærer i sitt skjød.

De har ved en tidligere leilighet som De aldri vil kunne glemme, gitt uttrykk for at det ikke hører inn under Deres biskopelige tilsynsplikt, at en prest i Deres eget bispedømme gjennom den «kristelige» presse offentlig over hele landet anklages for på det aller groveste å ha misbrukt sitt prestembede ved å velge som tid «en hellig langfredags formiddag» og som sted kirkens prekestol for å motarbeide den kirke, i hvis tjeneste han står og å motarbeide «den sanne kristendom» og med det å ha sveket sitt presteløfte. Det er et par år siden nu. Denne gang gjelder det noget lignende — bare i forferdende forstørret målestokk. Da gjaldt det bare en enkelt menighet. Nu gjelder det ikke mindre enn kristendommens utryddelse i hele landet og for hele det norske folk.

Jeg ber Dem, herr biskop, om gjennom Aftenposten og Fritt Folk å gi et klart og umisforståelig svar på følgende to spørsmål:

1) Er det Deres mening at også dette siste ligger utenfor biskopenes embedsmessige plikter? Mener De at det er selvfølgelig, at landets biskoper ikke tar opp til behandling spørsmålet om å søke å samle vårt folk til vern om kristendommen som det eneste grunnlag for et folkeliv i frihet og fred — i godhet, sannhet og rett — til vern mot en livsanskuelse, hvis bærer åpent erklærer den direkte gudløshet som den programpost der først av alt må settes igjennem? Så følger gjerne deportasjon og umenneskelige lidelser med.

2) Mener De at det legemlige livet er mere verd for den enkelte og for øieblikkets slekt enn det åndelige liv for barnene våre og for fremtidens slekt? Jesus har sagt, at den som ikke setter sitt eget liv til side, kan ikke være hans disippel.

(Jeg sender dette brevet samtidig til

Aftenposten og Fritt Folk for å nå lengst mulig omkring både med brevet og med biskopens svar.)

Hølen, den 30. juli 1941.

MARCUS GJESSING.